

Súd: Krajský súd Trnava  
Spisová značka: 6To/137/2022  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2621010591  
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2022  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Pavol Macháč  
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2621010591.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z jeho predsedu Mgr. Pavla Macháča a členov senátu JUDr. Kataríny Batisovej a JUDr. Dušana Szabó, v trestnej veci obžalovaného A. A., nar. X. mája XXXX v B., trvalé bydlisko C., t. č. vo výkone väzby v ÚVV a ÚVTOS Leopoldov, pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona formou spolupáchatelstva podľa § 20 Trestného zákona, o odvolaní prokurátorky Okresnej prokuratúry Senica proti rozsudku Okresného súdu Senica z 8. augusta 2022, č. k. 1T/92/2021-711, na verejnom zasadnutí konanom 18. októbra 2022 v Trnave, takto

### r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušuje sa napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa

obžalovaný A. A., nar. X. mája XXXX v B., trvalé bydlisko C., t. č. vo výkone väzby v ÚVV Leopoldov,

o d s u d z u j e

podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona v znení účinnom do 30. apríla 2022, za použitia § 36 písm. l/, § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 5 Trestného zákona, za použitia ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Trestného zákona per analogiam, na trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov a 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 5 Trestného zákona sa obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje na do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

### o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Senica (ďalej len okresný súd) rozsudkom z 8. augusta 2022, č. k. 1T/92/2021-711, uznal obžalovaného A. A. (ďalej len obžalovaný) za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona formou spolupáchatelstva podľa § 20 Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.), na tom skutkovom základe, že

obž. A. A. a ods. C. D. si od presne nezisteného dňa, minimálne od 14.12.2020 až do 12.05.2021 v Senici a na ďalších presne nezistených miestach v okresoch Trnava, Malacky a Bratislava od doposiaľ neustálených osôb spoločne neoprávnene zadovážovali psychotropnú látku – metamfetamín (pervitín) v presne nezistených množstvách, po zadovážení si ho vzájomne rozdeľovali a následne ho neoprávnene prechovávali za účelom jeho ďalšej distribúcie a postupne ho obž. A. A. a ods. C. D. opakovane odpredávali najskôr v byte č. X na prízemí bytového domu č. XXX, vchod č. XX, na ulici E. F. G. a následne v byte č. X na treťom poschodí bytového domu č. XXX, vchod XX, na ulici H. F. G. viacerým konečným spotrebiteľom, minimálne však C. I. a B. C. a ods. C. D. pervitín predával tiež J. K. a obž. A. A. pervitín B. C. a J. K. v niekoľkých prípadoch aj bezodplatne, pričom pervitín obž. A. A. a ods. C. D. predávali obvykle v cene 10,- eur za jednu dávku drogy spôsobiteľnej po aplikovaní ovplyvniť psychiku užívateľa a dňa 12.05.2021 počas osobnej prehliadky vykonanej v G. L. M. H., pred garážou č. 900/1 u ods. C. D. tento dobrovoľne, po predchádzajúcej výzve vydal dve papierové skladačky s kryštalickým materiálom označené ako stopa č. 3 a následne pri prehliadke bola u ods. C. D. nájdená ďalšia papierová skladačka s kryštalickým materiálom označená ako stopa č. 4, pričom znaleckým posudkom Kriministického a expertízneho ústavu PZ Bratislava bolo zistené, že stopa č. 3 – jedna hnedá papierová skladačka obsahovala ružovkastý kryštalický materiál s hmotnosťou 42 mg, obsahujúci viac ako 10 mg účinnej látky metamfetamínu, ktoré množstvo zodpovedá minimálne jednej bežnej jednotlivkej dávke drogy a druhá hnedá papierová skladačka obsahovala ružovkastý kryštalický materiál s hmotnosťou 33 mg, obsahujúci viac ako 10 mg účinnej látky metamfetamínu, ktoré množstvo zodpovedá minimálne jednej bežnej jednotlivkej dávke drogy a stopa č. 4 – hnedá papierová skladačka obsahovala ružovkastý kryštalický materiál s hmotnosťou 53 mg, obsahujúci viac ako 10 mg účinnej látky metamfetamínu, ktoré množstvo zodpovedá minimálne jednej bežnej jednotlivkej dávke drogy, pričom metamfetamín je v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov zaradený do II. skupiny psychotropných látok, ods. C. D. sa tohto konania dopustil po tom, čo bol rozsudkom Okresného súdu Senica sp. zn. 1T/29/2014-202 zo dňa 07.04.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť toho istého dňa, uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona.

Okresný súd ho za to odsúdil podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m.), § 38 ods. 2, § 39 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na § 39 ods. 3 písm. c) Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, na výkon ktorého ho zároveň podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Súčasne obžalovanému podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. uložil i ochranný dohľad v trvaní 2 (dva) roky.

V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd skonštatoval, že obžalovaný A. A. urobil na hlavnom pojednávaní vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, teda, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe a následne odpovedal kladne na všetky otázky uvedené v § 333 ods. 3 písm. c), písm. d), písm. f), písm. g) a písm. h) Tr. por. Okresný súd za súhlasu prokurátora vyhlásenie obžalovaného o uznaní viny prijal a následne vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku sa nevykoná a vykonajú sa dôkazy súvisiace s výrokom o treste a ochrannom opatrení.

Okresný súd výrok o treste odôvodnil tým, že u obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť a síce, že sa priznal k spáchaniu trestného činu a úprimne ho oľutoval (§ 36 písm. l) Tr. zák.) a jednu priťažujúcu okolnosť, že už bol za trestný čin odsúdený (§ 37 písm. m) Tr. zák.), takže pri rovnováhe poľahčujúcich a priťažujúcich okolností potom súd vychádzal zo zákonom stanovenej trestnej sadzby podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. účinného do 30. apríla 2022 vo výmere desať až pätnásť rokov.

Uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 7 rokov okresný súd odôvodnil tým, že u obžalovaného zistil splnenie podmienok na použitie mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. súc toho názoru, že uloženie trestu obžalovanému v zákonom stanovenej trestnej sadzbe by bolo v jeho prípade neprimerane prísne vzhľadom na charakter protiprávnej činnosti a stupeň jej nebezpečnosti a že na jeho prevýchovu bude postačovať i trest kratšieho trvania. K použitiu ustanovenia § 39 Tr. zák. okresný súd ďalej uviedol, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní svoj skutok vo svojom vyjadrení právom posledného slova úprimne oľutoval, prejavil teda účinnú ľútosť a snahu po náprave, zároveň sa tohto druhu drogovej trestnej činnosti dopustil po prvýkrát, pri jeho zadržaní u neho neboli nájdené žiadne drogy a oproti pôvodne spoluobžalovanému C. D. (ktorý sa drogovej trestnej činnosti dopustil opakovane, dokonca v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody a ktorému bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní osem rokov) sa jej dopúšťal v menšom rozsahu, pričom drogovú trestnú činnosť nevykonával za účelom dosiahnutia

zisku z distribúcie drog, nakoľko bol zamestnaný v Nemeckej a Rakúskej republike. Na základe týchto úvah dospel okresný súd k záveru, že by obžalovaný trest uložený v zákonnej trestnej sadzbe pociťoval citelnejšie ako iní páchatelia. Tým, že okresný súd vo vzťahu o obžalovanému využil inštitút mimoriadneho zníženia trestu, uplatnil požiadavku primeranosti a proporcionality trestu. V prípade uloženia trestu odňatia slobody v trestnej sadzbe navrhovanej prokurátorom konkrétne osem rokov a štyri mesiace, by prevažovala len represívna stránka trestu, nie výchovná. Podľa okresného súdu trest v tejto výške splní svoj účel z hľadiska generálnej prevencie, represívnej úlohy trestu aj individuálnej prevencie.

Na výkon uloženého trestu odňatia slobody okresný súd zaradil obžalovaného s použitím ust. § 48 ods. 4 Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, nakoľko závažnosť trestnej činnosti je podľa okresného súdu čiastočne znížená tým, že obžalovaný sa tohto druhu trestnej činnosti dopustil prvý krát a na hlavnom pojednávaní sa k spáchaniu trestnej činnosti priznal, túto oľutoval, čo u neho vytvára predpoklad, že si uvedomil nesprávnosť svojho správania, čím sa zvyšuje pravdepodobnosť, že výkon uloženého trestu odňatia slobody uňho splní ten výchovný účinok, ktorý predpokladá ustanovenie § 34 ods. 1 Tr. zák. Okresný súd dodal, že podľa jeho mienky takéto rozhodnutie o spôsobe výkonu trestu odňatia slobody neohrozuje verejný záujem na resocializácii obžalovaného ako páchatela závažnej trestnej činnosti.

Okresný súd súčasne podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 78 ods. 1 Tr. zák. uložil obžalovanému ako páchatelovi obzvlášť závažného zločinu aj ochranný dohľad na 2 roky.

Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní a poučení o opravnom prostriedku sa prokurátorka Okresnej prokuratúry Senica (ďalej len prokurátorka) vyjadrila k opravnému prostriedku tak, že podáva odvolanie voči výroku o treste. Obžalovaný sa k opravnému prostriedku vyjadril tak, že sa vzdáva práva na podanie odvolania proti všetkým jeho výrokom, aj v mene oprávnených osôb.

Písomným podaním doručeným okresnému súdu 19. augusta 2022 zahlásila voči rozsudku prokurátorka odvolanie aj čo do výroku o vine.

Zahlásené odvolanie prokurátorka následne odôvodnila písomným podaním doručeným okresnému súdu 24. augusta 2022, v úvode ktorého stručne zhrnula obsah napadnutého rozsudku. Prokurátorka ďalej poukázala na novelu Tr. zák. účinnú od 1. mája 2022, ktoré upravila skutkové podstaty trestného činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 Tr. zák. Poukázala na to, že táto zmena Tr. zák. nie je pre obžalovaného priaznivejšia, preto vo výroku o vine rozsudku vyhlásenom dňa 8. augusta 2022 mal okresný súd špecifikovať, že sa obžalovaný uznáva vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Tr. zák. v znení účinnom do 30. apríla 2022. Podľa názoru prokurátorky je potrebné tento nedostatok v rámci odvolacieho konania napraviť.

Pokiaľ ide o výrok o treste, prokurátorka v odvolaní namietala, že okresný súd síce správne zistil poľahčujúce a priťažujúce okolnosti, avšak následne v rozpore so skutočnosťami zistenými dokazovaním nepoužil ustanovenie § 38 ods. 5 Tr. zák., ktorého aplikácia bola odôvodnená tým, že obžalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Senica sp. zn. 2T/66/2016 z 30. júna 2016, právoplatným 30. júna 2016, odsúdený za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák. a za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák. a § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, ktorý vykonal 10. februára 2019, ktoré odsúdenie nemá zahladené. V zmysle cit. ust. mal podľa názoru prokurátorky teda v prvom rade okresný súd vychádzať nie zo základnej trestnej sadzby určenej ustanovením § 172 ods. 2 Tr. zák. účinného do 30. apríla 2022 v rozpätí od 10 rokov do 15 rokov, ale z trestnej sadzby zvýšenej podľa § 38 ods. 5 Tr. zák., t. j. z trestnej sadzby s dolnou hranicou 12 rokov a 6 mesiacov a s hornou 15 rokov. V súvislosti s uloženým trestom prokurátorka ďalej uviedla, že za nesprávne a nedôvodné považuje i použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. Argumentáciu okresného súdu nepovažuje v tomto smere za správnu. Keďže obžalovaný v súvislosti so skutkom uvedeným v obžalobe urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. a priznal, že si pervitín zabezpečoval opakovane, že ho prechovával a taktiež priznal, že ho viacerým osobám nie jednorazovo, ale opakovane distribuoval, tak za odplatu ako i bezodplatne, je podľa prokurátorky irelevantné, že práve v čase zadržania obžalovaného pri sebe pervitín nemal, preto táto skutočnosť nemôže odôvodňovať použitie ust. § 39 ods. 1 Tr. zák. Rovnako ani skutočnosť, že obžalovaný nezákonnou distribúciou pervitínu mohol získať menej finančných prostriedkov, ako s ním pôvodne spoluobžalovaný C. D., nie je okolnosťou odôvodňujúcou použitie tohto ustanovenia, nakoľko pre naplnenie znakov skutkovej podstaty žalovaného trestného činu v postate postačuje i jednorazová distribúcia psychotropnej látky minimálne trom osobám a v danom prípade

podľa vyhlásenia obžalovaného bola táto distribúcia evidentne opakovaná. Okolnosti odôvodňujúce aplikáciu ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. neboli zistené ani v súvislosti s pomermi obžalovaného. Je pravdou, že obžalovaný doposiaľ nebol odsúdený pre drogovú trestnú činnosť, v žiadnom prípade však nemožno konštatovať, že je osobou bez relevantnej trestnej minulosti. Zo zadováženého odpisu registra trestov je totiž zrejmé, že obžalovaný má osem záznamov, z toho šesť za násilnú trestnú činnosť a hoci sú tieto odsúdenia v drvivej väčšine zahladené, v prípade posledného evidovaného odsúdenia vo veci Okresného súdu Senica sp. zn. 2T/66/2016 pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. a iné, tomu tak nie je. Prokurátorka poukázala na to, že obžalovaný bol z výkonu viacročného nepodmienečného trestu odňatia slobody prepustený vo februári 2019 a aktuálne prejednávanú drogovú trestnú činnosť začal páchať už za necelé dva roky. S poukazom na uvedené prokurátorka zastávala názor, že skutočnosti, ktorými prvostupňový súd v písomnom vyhotovení rozsudku u obžalovaného odôvodnil použitie ustanovenia § 39 ods. 1 Tr. zák. so zákonnými podmienkami jeho aplikácie nekorešpondujú, použitie tohto ustanovenia prvostupňovým súdom je v prípade obžalovaného neopodstatnené a uložený nepodmienečný trest vo výmere 7 rokov je vzhľadom na závažnosť spáchanej trestnej činnosti a osobu obžalovaného nezákonný a neprimerane mierny.

Na strane druhej prokurátorka v odvolaní uviedla, že ak obžalovaný v priebehu hlavného pojednávania urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por., tak ona za správne považuje uloženie trestu s použitím ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák., pri využití možnosti zníženia trestu podľa tohto ustanovenia o celú jednu tretinu pod dolnú hranicu trestnej sadzby určenej s použitím § 38 ods. 5 Tr. zák. Záverom prokurátorka dodala, že rozhodnutie o spôsobe výkonu trestu odňatia slobody a rozhodnutie o ochrannom opatrení považuje za zákonné a opodstatnené.

S poukazom na vyššie uvedené prokurátorka v konečnom návrhu žiadala, aby Krajský súd v Trnave zrušil napadnutý rozsudok vo výrokoch o vine a treste, aby sám uznal obžalovaného vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d) ods. 2 písm. c) Tr. zák. v znení účinnom do 30. apríla 2022 s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. formou spolupáchatelstva podľa § 20 Tr. zák., a aby podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. v znení účinnom do 30. apríla s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák. a § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. obžalovanému uložil nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov a 4 (štyri) mesiace.

Obžalovaný sa k dôvodom odvolania prokurátorky vyjadril prostredníctvom svojej obhajkyne písomným podaním doručeným okresnému súdu 26. septembra 2022.

Vo vyjadrení obhajoba uviedla, že sa s odôvodnením odvolania prokurátorky nestotožňuje, je toho názoru, že okresný súd správne vyhodnotil situáciu a rozhodol zákonne a spravodlivo. V podrobnostiach poukázala na odôvodnenie napadnutého rozsudku a najmä na skutočnosť, že súd pri ukladaní trestu vychádzal zo zásady proporcionálnosti, nakoľko trest musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu. Ďalej poukázala na to, že spolupáchatel C. D. bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov, hoci v minulosti už bol odsúdený za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby psychotropných a omamných látok, jedov a prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi. V jeho prípade sa to pri výmene trestu nebralo do úvahy napriek tomu, že pri opakovanom spáchaní obzvlášť závažného zločinu sa navyšuje dolná hranica trestnej sadzby podľa § 38 ods. 6 Tr. zák. o dve tretiny, čiže spodok dolnej hranice mal byť 13 rokov a 4 mesiace, avšak v jeho prípade konajúce súdy zohľadnili to, že samotná skutková veta obžaloby obsahuje to, že sa v minulosti dopustil takéhoto konania, preto nebola potrebná aplikácia tohto ustanovenia. Avšak pri obžalovanom prokurátorka namieťa nepoužitie § 38 ods. 5 Tr. zák. vzhľadom na to, že bol obžalovaný v minulosti odsúdený za zločin vydierania a chce navýšiť dolnú hranicu trestnej sadzby podľa § 38 ods. 5 Tr. zák. o jednu polovicu, t. j. na 12 rokov a 6 mesiacov. Preto je podľa názoru obhajoby nespravodlivé, aby sa u obžalovaného použilo ust. § 38 ods. 5 Tr. zák. a u odsúdeného C. D. sa nepoužilo ustanovenie § 38 ods. 6 Tr. zák., pričom poukázala na to, že odsúdený C. D. bol v čase spáchania skutku podmiennečne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý vykonával za drogovú trestnú činnosť. Zároveň poznamenala, že u odsúdeného C. D. po jeho zadržaní boli nájdené drogy, konkrétne dve skladačky metamfetamínu. U obžalovaného sa pri osobnej prehliadke nenašli žiadne drogy, nebol ani v podmienke a taktiež nebol nikdy odsúdený za takýto závažný trestný čin.

Obhajoba ďalej vo vyjadrení uviedla, že obžalovaného usvedčuje B. C., o ktorej viacerí svedkovia vypovedali, že je nedôveryhodná, so zlými charakterovými vlastnosťami, ktorá samotná podľa ich tvrdení mala predávať drogy. B. C. bola v podstate kamarátka obžalovaného, ktorá v istom čase, tak ako sama uviedla vo svojej výpovedi, zostala na ulici bez strechy nad hlavou a obžalovaný sa jej ujal, zobral ju k sebe do bytu a pomáhal jej postaviť sa na nohy. Svedkyňa B. C. sa na hlavnom pojednávaní sama dokonca priznala k trestnej činnosti tým, že osobne išla po pervitín do Malaciek, pričom šesť čiar dodala

D. a štyri si nechala. O tom, že mala drogy distribuovať, hovorili aj ďalší svedkovia v prípravnom konaní, ako aj na súde. Napriek tomu, že jej klient podal trestné oznámenie na podklade týchto skutočností voči svedkyni B. C., bolo trestné oznámenie odmietnuté. Ďalej obhajoba poukázala na to, že obžalovaný je drogový závislý, preto drogy užíval, aj keď u neho bývala B. C., no ona bola užívateľkou drog už dávno pred tým, ako prišla bývať k obžalovanému. Tým, že bola dávnou užívateľkou pervitínu, za čo bola aj odsúdená, tak len využila to, že bývala s obžalovaným, ktorý mal občas u seba pervitín, avšak ako sama uviedla, asi 50-krát jej pri tom povedal, keď si ho pýtala, že jej ho nedá. Obhajoba v stručnosti tiež poukázala na výpovede svedkov K. a I. a poukázala na to, že obžalovaný rozhodne na distribúcií drog nezarábal, naopak zarábal si riadnym spôsobom, chodil manuálne pracovať do Rakúska a do Nemecka, z čoho mal slušný príjem, čo potvrdili aj svedkovia. Záverom obhajoba poukázala na to, že svedkovia na súde, ako aj v prípravnom konaní skôr potvrdili, že si zabezpečovali pervitín predovšetkým u odsúdeného D..

Na základe vyššie uvedeného obhajoba uviedla, že podľa jej názoru okresný súd správne aplikoval ust. § 39 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu ČSR uverejnený v Zbierke rozhodnutí pod č. R 21/1970 bola toho názoru, že povaha a závažnosť protiprávneho konania obžalovaného nepresahuje typovú nebezpečnosť žalovanej trestnej činnosti. Okolnosťami prípadu sú všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakteru a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatel'a. Za takéto výnimočné okolnosti považovala práve tie okolnosti, ktoré uviedla vyššie.

Ďalej obhajoba poukázala vo svojom vyjadrení na to, že bolo preukázané na základe svedeckých výpovedí, že obžalovaný predal pervitín len raz svedkyni C. za 10 €, v ostatných prípadoch drogu len zabezpečil, preto by bolo nespravodlivé, aby obžalovaný dostal rovnaký trest ako iné osoby, ktoré si z predaja psychotropných látok urobili zárobkovú činnosť. Obhajoba poukázala na to, že obžalovaný nebol doposiaľ trestne stíhaný za drogovú trestnú činnosť, poukázala na to, že osobám, ktorým aj mal zabezpečiť drogy, ich nepredával, okrem jediného razu, že nemal žiadny zisk na ich distribúcií, že tým, že skončil vo väzbe, prišiel o všetky financie a o prácu, že mnohým väzňom vo výkone väzby pomáhajú rodinní príslušníci, avšak on rodičov nemá, je rozvedený, jedna dcéra je v cudzine a druhá na materskej dovolenke, peniaze mu preto nikto nie je schopný poslať, že trpí astmou a má vážne problémy s hrubým črevom, že po tom ako aj vykoná trest odňatia slobody, bude mať problém s tým, aby mu vôbec niekto na slobode pomohol a čím bude starší, tým to bude horšie, aby sa začlenil opäť do normálneho života. V závere obhajoba poukázala na nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 v časti jeho odôvodnenia týkajúcej sa primeranosti trestania.

Vzhľadom na vyššie uvedené obhajoba v konečnom návrhu žiadala, aby odvolací súd zamietol odvolanie prokurátorky Okresnej prokuratúry Senica ako nedôvodné v zmysle ustanovenia § 319 Tr. por. Spisový materiál bol Krajskému súdu v Trnave (ďalej len krajský súd) riadne predložený na rozhodnutie o odvolaní prokurátorky dňa 22. septembra 2022.

Za účelom prejednania odvolania nariadil krajský súd termín verejného zasadnutia na 18. októbra 2022. Verejného zasadnutia sa zúčastnil prokurátor krajskej prokuratúry, obhajkyňa obžalovaného ako aj samotný obžalovaný, ktorého účasť bola zabezpečená prostredníctvom video-konferenčného zariadenia podľa § 61b Trestného poriadku z ÚVTOS Leopoldov, voči čomu obhajoba neuplatnila žiadne výhrady.

Pokiaľ ide o dokazovanie, krajský súd ho na verejnom zasadnutí nedopíňal, nakoľko žiadne návrhy v tomto smere neboli.

Prítomný prokurátor v konečnom návrhu zotrval na podanom odvolaní, dôvodoch v ňom uvedených a v konečnom návrhu žiadal, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok, modifikoval výrok o vine a následne uložil obžalovanému spravodlivý trest. Obhajkyňa obžalovaného sa v plnom rozsahu pridržala svojho písomného vyjadrenia k odvolaniu prokurátorky a dôvodov v ňom uvedených a v konečnom návrhu žiadala, aby krajský súd zamietol odvolanie prokurátorky ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. Obžalovaný v konečnom návrhu uviedol, že by bol rád, kedy bol potvrdený krajským súdom trest, ktorý mu bol uložený okresným súdom vo výmere 7 rokov.

Podľa § 317 ods.1 Tr. por., ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Podľa § 321 ods. 1 Tr. por. odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je keďže skutkové zistenia nebolo možné meniť v neprospech obžalovaných uložený trest neprimeraný, alebo
- f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

Podľa § 321 ods. 2 Tr. por., ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por., odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania na to oprávnenou osobou – prokurátorkou - postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku o vine ako aj výroku o treste rozsudku, proti ktorému podala prokurátorka odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadal len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., avšak také chyby nezistil.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu krajský súd zistil, že odvolanie prokurátorky je dôvodné čo do výroku o treste.

K výroku o vine

Pokiaľ ide o výrok o vine, resp. namietanú právnu kvalifikáciu skutku, treba zdôrazniť, že výroku o vine napadnutého rozsudku predchádzalo vyhlásenie obžalovaného podľa § 257 ods. 1 písm. b) Tr. por. por., že je vinný zo skutku uvedeného v obžalobe, ktoré vyhlásenie okresný súd za súhlasného stanoviska prokurátora prijal. Inštitút uznania viny súdom svojou povahou vylučuje preskúmanie nielen skutkového stavu konštatovaného v takomto výroku, ale aj jeho preskúmanie v právnej časti, teda v právnej vete a jej zodpovedajúcej právnej kvalifikácii skutku. Vyjadrené inak, takýto výrok o vine je nenapadnuteľný odvolaním, ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Z uvedeného dôvodu sa krajský súd bližšie odvolacími námietkami prokurátorky nezaoberal.

K trestom všeobecne

Pokiaľ ide o napadnutý výrok o treste, krajský súd považuje za potrebné na úvod pripomenúť niektoré teoretické východiská rozhodné pre ukladanie trestu. Pri úvahách o druhu a výmere trestu postupuje každý súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v ust. § 34 ods. 1, ods. 3 Tr. zák., podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Trest ako taký je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatela a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatela si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatela. Záver súdu o možnosti nápravy páchatela musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatelov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti. Trest je aj jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t. j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatela a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného

pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatelmi. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odrazenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, tak právne, ako aj etické. Pri ukladaní trestu musí súd obligatórne prihliadnúť podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností. Zároveň pri určovaní druhu a výmery trestu musí súd v súlade s ust. § 34 ods. 4 Tr. zák. prihliadnúť na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti jeho nápravy.

V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a intenzita trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Neprimerane prísne (ale, samozrejme, i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchatel'a i spoločnosť. U verejnosti môžu neprimerané tresty vyvolať súcit s páchatel'om či ohroziť jej dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu, či jej dôveru v súdnu moc ako celok. U páchatel'a neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchatel' oprávnené nemôže považovať za spravodlivé. Páchatel' je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktorú trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutým predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatel'a pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu je tak možné považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného.

K odvolaniu prokurátorky čo do výroku o treste

Majúc na zreteli vyššie uvedený účel trestu a jednotlivé hľadiská pre jeho ukladanie, dospel krajský súd k záveru, že prokurátorka v odvolaní dôvodne namietala, že okresný súd nevyhodnotil správne všetky okolnosti podstatné pre uloženie zákonného a spravodlivého trestu, čo v konečnom dôsledku viedlo k tomu, že obžalovanému bol okresným súdom uložený nezákonný trest.

Pokiaľ ide o pomer a mieru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, okresný súd u obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť, že sa k spáchaniu trestného činu priznal a úprimne ho oľutoval (§ 36 písm. l) Tr. zák.). K tomu krajský súd uvádza, že o úprimnosti postoja obžalovaného by vzhľadom na obsah jeho vyjadrenia k odvolaniu /viď bod 4. tohto odôvodnenia/ bolo možné mať isté pochybnosti, ktoré (pochybnosti) však krajský súd vyhodnotil v jeho prospech, keďže prokurátor v odvolaní priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti nijako nespochybňoval a ani nenavrhol vykonať v tomto smere žiadne ďalšie dôkazy (napr. opätovným vypočutím obžalovaného).

Ako priťažujúcu okolnosť okresný súd ustálil, že obžalovaný už bol v minulosti odsúdený (§ 37 písm. m) Tr. zák.), pričom v tomto smere prihliadol na odsúdenie vo veci Okresného súdu Senica vo veci sp. zn. 2T/66/2016, v ktorej bol obžalovaný odsúdený rozsudkom z 30. júna 2016, právoplatným 30. júna 2016, za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák. a iné, na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ktoré odsúdenie ku dňu rozhodovania okresného súdu nemal zahladené.

Podľa § 38 ods. 5 Tr. zák., pri opätovnom spáchaní zločinu sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu polovicu; v takom prípade sa ustanovenie odseku 4 nepoužije.

Podľa § 38 ods. 6 Tr. zák., pri opätovnom spáchaní obzvlášť závažného zločinu sa zvyšuje dolná hranica zákonom ustanovenej trestnej sadzby o dve tretiny; v takom prípade sa ustanovenia odsekov 4 a 5 nepoužijú.

Pod pojmom "opätovne" treba vo vzťahu k tomuto ustanoveniu rozumieť spáchanie zločinu po tom, čo bol páchatel právoplatne odsúdený za iný zločin. Na tento znak sa neprihliadne v prípade, ak predchádzajúce odsúdenie za zločin je zahladené. V opačnom prípade však nie je rozhodujúci časový úsek medzi predchádzajúcim odsúdením a spáchaním nového zločinu.

Právne posúdenie predchádzajúceho odsúdenia obžalovaného vo veci Okresného súdu Senica vo veci sp. zn. 2T/66/2016 zo strany okresného súd nebolo ani správne, ani riadne zdôvodnené. Na toto právoplatné odsúdenie za zločin, dosiaľ nezahladené, sa podľa názoru krajského súdu musí v kontexte stíhanej trestnej činnosti za obzvlášť závažný zločin pri rozhodovaní o treste primárne nazerať cez ust. § 38 ods. 5 Tr. zák., teda ako na opätovne spáchaný zločin (recidívu zločinu) a nie iba ako na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., že obžalovaný už bol v minulosti odsúdený.

Totížto v rámci právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 38 ods. 5, ods. 6 Tr. zák. zákonodarca doplnil úpravu modifikácií zákonom ustanovených hraníc trestných sadzieb v prípadoch recidivujúcich páchatel'ov, teda v rámci dotknutej právnej normy zákonodarca skoncipoval prísnejšie pravidlá zvyšovania dolnej hranice trestnej sadzby vo vzťahu k recidíve zločinov. Prísnejší trestnoprávny postih páchatel'ov opakovanej trestnej činnosti (recidívy) je v takýchto prípadoch determinovaný zvýšením dolnej hranice trestnej sadzby o jednu polovicu ak ide o zločin a o dve tretiny, ak ide obzvlášť závažný zločin. Dotknutými ustanoveniami sa nielen precizuje zásada individualizácie trestu, ale zároveň tým zákonodarca vyjadruje zvýšenú mieru protispoločenskej závažnosti recidívne páchania zločinov, resp. obzvlášť závažných zločinov, čo sa prejavuje prísnejšou limitáciou diskrečnej právomoci súdu, čo v konečnom dôsledku predstavuje prísnejší postih pre páchatel'ov opakovanej trestnej činnosti (pozri STRÉMY, T., KURILOVSKÁ, L. a kol. Trestný zákon. Komentár. I. zväzok, 1. vydanie. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2022, 227 s.).

S poukazom na uvedené krajský súd na predchádzajúcej odsúdenie obžalovaného za zločin vo veci Okresného súdu Senica vo veci sp. zn. 2T/66/2016 prihladal v rámci ukladania trestu ako na recidívu zločinu podľa ust. § 38 ods. 5 Tr. zák. K tomu treba uviesť, že v takýchto prípadoch je v zmysle ust. § 38 ods. 1 Tr. zák. vylúčené, aby sa na to isté odsúdenie súčasne (duplicitne) prihladalo aj ako na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák. A keďže zároveň neexistuje žiadne iné odsúdenie, na ktoré by bolo možné u odsúdeného aktuálne prihliadať ako na priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., keďže všetky ostatné má toho času zahladené, krajský súd mu túto priťažujúcu okolnosť nepriznal. Mimochodom táto skutočnosť, s poukazom na konečný návrh obsiahnutý v písomne odôvodnenom odvolaní, ušla aj pozornosti prokurátorky podávajúcej odvolanie.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného krajský súd konštatuje, že pochybenie okresného súdu v právnom posúdení predchádzajúceho odsúdenia obžalovaného sa v konečnom dôsledku nepremietlo len do nesprávneho ustálenia pomeru a miery závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a tým aj hornej hranice trestnej sadzby, ale aj do nesprávneho ustálenia dolnej hranice trestnej sadzby, čím okresný súd porušil Tr. zák. (§ 321 ods. 1 písm. d) Tr. por.).

Správne mal okresný súd ustáliť prevahu poľahčujúcich okolností nad priťažujúcimi (1:0) a následne postupom podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. modifikovať hornú hranicu trestnej sadzby trestného činu jej znížením o jednu tretinu, t. j. z 15 rokov na 13 rokov a 4 mesiacov a súčasne mal v dôsledku recidívy zločinu u obžalovaného aplikovať aj ust. § 38 ods. 5 Tr. zák., teda modifikovať dolnú hranicu trestnej sadzby jej zvýšením o jednu polovicu, t. j. z 10 rokov na 12 rokov a 6 mesiacov. V konečnom dôsledku tak mal okresný súd ukladať obžalovanému za spáchaný trestný čin nepodmienečný trest odňatia slobody (iný druh trestu s poukazom na závažnosť spáchaného trestného činu neprichádzal do úvahy) v rozpätí od 12 rokov a 6 mesiacov do 13 rokov a 4 mesiacov.

Podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. (Mimoriadne zníženie trestu), ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom bolo pre páchatel'a neprímerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanoveného týmto zákonom.

Trestný zákon v súlade so zásadou individualizácie trestu umožňuje vo výnimočných prípadoch uložiť trest aj po dolnú hranicu trestu stanovenú v osobitnej časti. Umožňuje tak uloženie trestu aj tým páchatel'om, u ktorých by uloženie trestu v rámci trestnej sadzby nezodpovedalo konkrétnym okolnostiam prípadu alebo pomerom páchatel'a. Takýmito okolnosťami (prípadu) budú najmä poľahčujúce okolnosti, za predpokladu, že ich rozsah alebo význam prekračujú hranice bežné pre priznanie statusu poľahčujúcich okolností, napr. osobné pomery páchatel'a, silné citové rozrušenie, nevyliciteľná choroba páchatel'a pod.

Mimoriadne okolnosti vo svojej podstate vyžadujú, aby súd starostlivo a dôkladne zvážil ich povahu. Musí ísť o také okolnosti, ktoré sa pri posudzovanej trestnej činnosti bežne nevyskytujú alebo len v ojedinelých prípadoch. Pomermi páchatel'a sa rozumejú okolnosti bezprostredne súvisiace s osobou páchatel'a, ktoré nesúvisia s trestnou činnosťou a existujú v čase rozhodovania o treste. Takýmito pomermi môže byť napr. skutočnosť, že sa páchatel' sám stará o viacero osôb, ktoré sú na neho odkázané, ťažká, nevyliciteľná choroba páchatel'a a pod. Súd pri rozhodovaní o mimoriadnom znížení trestu musí zistiť nielen skutočnosti nasvedčujúce mimoriadnym okolnostiam prípadu alebo pomerom páchatel'a, ale aj odôvodniť, prečo považuje uloženie trestu v rámci trestnej sadzby za neprimerané. Zo súdnej praxe je potrebné konštatovať, že nie je možné takýto postup zdôvodňovať len samotným priznaním sa k spáchaniu trestného činu, ľútosťou nad jeho spáchaním, prípadne náhradou spôsobenej škody alebo doposiaľ vedenie riadneho života. Mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody možno oprieť len o okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a, a preto použitie tohto ustanovenia je skôr výnimkou a musí byť v každom prípade veľmi starostlivo odôvodnené.

Pomery páchatel'a sa týkajú hodnotenia jeho osoby. Tieto však priamo nesúvisia so spáchaním trestného činu. Ide o okolnosti možné ovplyvniť úvahy o treste, ktoré charakterizujú osobu páchatel'a ako objektu trestu, a taktiež o okolnosti, pre ktorý je rovnaký trest pre rôznych páchatel'ov rôzne citeľný. V podstate tak pôjde, napr. o rodinné a osobné pomery existujúce nie v čase spáchania trestného činu, ale v dobe rozhodovania o treste, napr. majetkové pomery páchatel'a, jeho zdravotný stav, prípadne zdravotný stav jeho rodiny, starostlivosť o početnú rodinu, vek, atď. V každom prípade sa však vyžaduje, aby šlo o také výnimočné pomery páchatel'a, z ktorých je možné usudzovať, že trest odňatia slobody uložený v rámci trestnej sadzby by bol neprimerane prísny a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. Na druhej strane za pomery páchatel'a nemožno považovať skutočnosti, že sa páchatel' k činu priznal, ľutoval ho, pomáhal ho objasniť. K týmto okolnostiam súd prihliadne pri stanovení druhu trestu a jeho výmery v rámci zákonnej trestnej sadzby (obdobne napr. rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4To/66/2015 zo 14. júla 2015).

Záver o neprimeranej prísnosti trestu odňatia slobody uloženého v rámci zákonnej (nezníženej) trestnej sadzby trestu odňatia slobody sa musí opierať o zhodnotenie okolností prípadu a pomerov páchatel'a, nestačí iba názor súdu o prílišnej prísnosti trestnej sadzby a jej dolnej hranice. Ust. § 39 ods. 1 Tr. zák. je potrebné aplikovať prísne individuálne, avšak s rešpektovaním zásady rovnosti pred zákonom a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí. Už zo samotného označenia, že ide o mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody vyplýva, že nebude možné ho aplikovať pravidelne, na akýkoľvek prípad, ale na prípady niečím zvlášť, neobvyklé, odlišujúce sa od bežne sa vyskytujúcich prípadov.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného krajský súd konštatuje, že v tejto trestnej veci žiadne okolnosti odôvodňujúce aplikáciu ust. § 39 ods. 1 Tr. zák. zistené neboli. Okolnosti, ktorými argumentoval okresný súd (zrekapitulované v bode 5. tohto odôvodnenia) takými s istotou nie sú, na čo správne poukázala prokurátorka v podanom odvolaní.

Jej argumentáciu si krajský súd osvojuje a bez potreby jej podrobného opakovania na tomto mieste v stručnosti uvádza, že pokiaľ i osobu obžalovaného skutočne nebolo zistené vôbec nič, čo by sa svojou povahou vymykalo z medzí, v ktorých sa bežne posudzujú aj iní páchatelia tohto druhu trestnej činnosti. Výnimočnosť na jeho strane nemôže spočívať v zmene postoja k stíhanej trestnej činnosti, ani v tom, že bol v čase jej páchania riadne zamestnaný, teda že nebol bytostne odkázaný na príjem z tohto druhu trestnej činnosti a už vôbec nie to, že u neho nebol pri invazívnych úkonoch tzv. záchyt drog. A ani okolnosti súdeného prípadu sa ničím (v pozitívnom zmysle) nevymykajú od ostatných obzvlášť závažných zločinov nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi, ktoré senát 6To krajského súdu v rámci svojej rozhodovacej činnosti prejednával.

Uvedené tak krajský súd uzatvára s tým, že na ukládanie trestu obžalovanému s použitím mimoriadneho zmierňujúceho ust. podľa § 39 ods. 1 Tr. zák. skutočne neboli splnené zákonné podmienky. Ak napriek tomu okresný súd cit. ust. aplikoval, tak porušil zákon v prospech obžalovaného (§ 321 ods. 1 písm. d) Tr. por.).

Na druhej strane sa krajský súd stotožnil s prokurátkou, podľa ktorej neodvolateľné vyhlásenie viny obžalovaným, ktoré je z hľadiska ďalšieho postupu veľmi významné, zakladá v tomto prípade dôvod pre mimoriadne zníženie trestu pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby odňatia slobody analogickým postupom podľa § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. tak, ako to vyplýva zo Stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaného pod poradovým číslom 44 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR číslo 5/2017, lebo uloženie trestu čo i len na samej dolnej hranici 12 rokov

a 6 mesiacov by bolo pre obžalovaného neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačí v jeho prípade aj trest kratšieho trvania.

S analogickým použitím § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. bolo možné dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby 12 rokov a 6 mesiacov znížiť o jednu tretinu, v dôsledku čoho mohol krajský súd obžalovanému ukladať trest odňatia slobody v rozpätí trestnej sadzby od 8 rokov a 2 mesiacov až do 13 rokov a 4 mesiacov. V rámci tohto rozpätia krajský súd obžalovanému uložil nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 6 mesiacov, ktorý zohľadňuje nielen závažnosť páchanej trestnej činnosti a individuálne okolnosti tohto prípadu, ale aj osobu obžalovaného, možnosti jeho nápravy, mieru jeho zavinenia i mieru jeho účasti na spáchanom trestnom čine. Takto uložený trest považuje krajský súd za primeraný a spravodlivý, ktorý splní svoju funkciu nielen z hľadiska individuálnej, ale aj generálnej prevencie a zároveň morálne odsúdi konanie obžalovaného.

Uloženiu trestu či už na samej dolnej hranici modifikovanej trestnej sadzby 8 rokov a 2 mesiace alebo v zmysle odvolacieho návrhu prokurátorky vo výmere 8 rokov a 4 mesiace, ktorým návrhom však krajský súd nebol viazaný, bránili hneď viaceré faktory.

Prvým z nich je ten, že sa obžalovaný k trestnej činnosti nepriznával od počiatku, ani k vyhláseniu o vine nepristúpil už na začiatku hlavného pojednávania, naopak trestnú činnosť popieral, v rámci svojej obrany okrem iného obviňoval konajúcich policajtov z rôznej formy nátlaku na svedkov, ktorá sa nepotvrdila a k vyhláseniu o vine pristúpil na hlavnom pojednávaní až po niekoľkých mesiacoch dokazovania.

A v druhom rade je to osoba obžalovaného, ktorý je recidivista trestnej činnosti, ktorý bol opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, so zjavnými sklonom páchať trestnú činnosť, na ktoré sklony je možné usudzovať aj na podklade zahladených odsúdení, lebo zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia právne zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, ale nie aj sama skutočnosť, že páchatel trestný čin spáchal (R 71/1975, R 10/1974). Mimochodom práve tá okolnosť, že z 8 odsúdení evidovaných v registri trestov má toho času až šesť zahladených, je tou okolnosťou, ktorá v rozhodovaní krajského súdu zohrala dôležitú úlohu pri posudzovaní otázky, či vôbec a ak áno, tak v akej miere aplikovať pri vyhlásení o vine analogicky ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák.

K tomu je treba ďalej uviesť, že v rozhodovacej praxi súdov nie je jednoznačne ustálená otázka, či je aplikácie správne pripustiť realizáciu vyhlásenia o vine aj v inej (neskoršej) ako začiatkovej fáze konania pred súdom, konkrétne v štádiu dokazovania a ak áno, potom aké dôsledky vo vzťahu k ukladaniu trestu obžalovanému je z takto prijatého vyhlásenia možné (prípustné) vyvodiť. V tomto prípade však senát 6. To krajského súdu musel vychádzať z faktu, že obžalovanému okresný súd umožnil realizovať vyhlásenie o vine aj v priebehu dokazovania, ktoré vyhlásenie následne okresný súd za súhlasného stanoviska prokurátora prijal. Súčasne je z obsahu spisového materiálu zistiteľné, že dokazovanie nebolo v jeho záverečnej fáze s predznamenávaným výsledkom a teda, že v konečnom dôsledku obžalovaný takouto zmenou postoja k súdnej trestnej činnosti napomohol k splneniu základného účelu trestného konania, ktorým je to, aby boli trestné činy náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní v primeranej lehote, čo v konečnom dôsledku analogickú aplikáciu ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. v tomto prípade umožňuje.

Pokiaľ obžalovaný vo vyjadrení k odvolaniu pomerovo svoj trest s trestom uloženým spoluobžalovanému C. D. vo výmere 8 rokov poukazuje na to, že C. D. spáchal opätovne obzvlášť závažný zločin spáchaný, navyše v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia, čo mu nebolo zohľadnené cez ust. § 38 ods. 6 Tr. zák., ale „len“ ako kvalifikačný znak, k tomu treba uviesť, že spoluobžalovaný C. D. mal napriek všetkému dolnú hranicu trestnej sadzby trestu odňatia slobody na úrovni 10 rokov (trest sa mu ukladal podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. l/ Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam) a nie 12 rokov a 6 mesiacov ako obžalovaný. Východiskové pozície oboch obžalovaných teda evidentne neboli totožné.

Pokiaľ obžalovaný ďalej namietal, že spoluobžalovaný C. D. mal vyššiu mieru účasti na stíhanej trestnej činnosti, čo podľa neho odvolanie prokurátorky nezohľadňuje, ide opäť o námietku nedôvodnú. Pri súčasnom aplikovaní ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam u oboch obžalovaných, bol spoluobžalovanému C. D. mimoriadne znížený trest o 2 roky pod dolnú hranicu 10 rokov, kým obžalovanému bol znížený o 3 roky pod dolnú hranicu trestnej sadzby 12 rokov a 6 mesiacov. V tom bola zohľadnená okrem iného aj miera účasti oboch obžalovaných na spáchaní trestnej činnosti.

K vonkajšej (súdnej) diferenciacii výkonu trestu odňatia slobody

Pokiaľ ide o vonkajšiu diferenciaciu výkonu trestu odňatia slobody, treba pripomenúť, že podľa ust. § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. sa páchatel obzvlášť závažného zločinu obligatórne (povinne) zaradí do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Výnimky z uvedeného pravidla sú upravené v nižšie cit. ust. § 48 ods. 4 a ods. 5 Tr. zák.

Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák., súd môže zaradiť páchateľa aj do ústavu na výkon trestu iného stupňa stráženia, než do ktorého má byť podľa odseku 2 zaradený, ak má so zreteľom na závažnosť trestného činu a mieru narušenia páchateľa za to, že v ústave na výkon trestu iného stupňa stráženia bude jeho náprava lepšie zaručená. Takto môže do ústavu na výkon trestu minimálneho stupňa stráženia zaradiť páchateľa aj vtedy, ak bol v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu za úmyselný prečin. Nemôže však do ústavu na výkon trestu s minimálnym alebo stredným stupňom stráženia zaradiť páchateľa, ktorému bol uložený trest odňatia slobody na doživotie, alebo páchateľa obzvlášť závažného zločinu, ktorému bol uložený trest odňatia slobody prevyšujúci pätnásť rokov.

Podľa § 48 ods. 5 Tr. zák., pri zaradení páchateľa do ústavu na výkon trestu minimálneho, stredného alebo maximálneho stupňa stráženia nie je súd viazaný ustanoveniami odsekov 2 a 3 ani vtedy, ak schvaľuje dohodu o uznaní viny a prijatí trestu alebo zníži trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby podľa § 39 ods. 2 písm. b).

Krajský súd sa stotožnil s postupom okresného súdu, ktorý obžalovaného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do miernejšieho ústavu na výkon trestu, konkrétne so stredným stupňom stráženia. Nakoniec voči tomu postupu ani prokurátorka v odvolaní žiadne výhrady neuplatnila. Tento nie nevýznamný benefit pre obžalovaného ale krajský súd spája výlučne so zmenou jeho postoja k súdnej trestnej činnosti pretaveného v konaní pred súdom do vyhlásenia o vine, nie z dôvodmi prezentovanými okresným súdom v napadnutom rozsudku.

V tomto smere senát 6To už skôr judikoval, že pokiaľ súd pri ukladaní trestu odňatia slobody aplikuje ust. § 39 ods. 2 písm. d), ods. 4 Tr. zák. per analogiam a súčasne dospeje k záveru, že sú splnené zákonné podmienky aj pre zmiernenie vonkajšej diferenciácie výkonu trestu odňatia slobody oproti kritériám predpokladaným v ust. § 48 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., potom v rámci svojho rozhodovania neaplikuje ust. § 48 ods. 4 Tr. zák., ale analogicky ust. § 48 ods. 5 Tr. zák. (obdobne viď rozsudok Krajského súdu v Trnave z 23. júna 2022, sp. zn. 6To/63/2022).

Zhrnutie

Vychádzajúc z prezentovaných úvah krajský súd na podklade odvolania prokurátorky podaného v neprospech obžalovaného, keďže dospel k záveru, že ňou uplatnené odvolacie námietky mali svoje opodstatnenie, postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Tr. por. zrušil v napadnutom rozsudku výrok o treste a spôsobe jeho výkonu a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. sám vo veci rozhodol spôsobom uvedeným v enunciáte, pretože skutkové zistenia plynúce z dokazovania vykonaného pred okresným súdom to umožňovali.

Tento rozsudok bol prijatý jednomyseľne (§ 163 ods. 4 Tr. por.).

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.